

ด่วนที่สุด
ที่ กต ๑๒๐๒/๕๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 3502
ร.๓๐.๒๒.๒ 2552 16-24

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๗ เมษายน ๒๕๕๒

จัดเข้าวาระ..... - 6 พ.ค. 2552

เรื่อง ร่างพิธีสารฉบับที่ ๓ เพื่อแก้ไขสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๑๙ และการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ โดยสหภาพยุโรป ตุรกี และสหรัฐอเมริกา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพิธีสารฉบับที่ ๓ เพื่อแก้ไขสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๑๙
๒. คำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการของร่างพิธีสารฉบับที่ ๓ เพื่อแก้ไขสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๑๙
๓. ร่างสารขยายจำนวนภาคีในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำหรับสหภาพยุโรปและคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๔. ร่างสารขยายจำนวนภาคีในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำหรับตุรกีและคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๕. ร่างสารขยายจำนวนภาคีในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำหรับสหรัฐอเมริกาและคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๖. ภูมิหลังสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ด้วยที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ที่อำเภอชะอำ หัวหิน มีมติให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเร่งรัดการจัดทำพิธีสารฉบับที่ ๓ เพื่อแก้ไขสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๑๙ เพื่อให้สหภาพยุโรปสามารถภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ นอกจากนี้ ที่ประชุมฯ มีมติเห็นชอบในหลักการต่อการภาคยานุวัติโดยสาธารณรัฐตุรกีและสหรัฐอเมริกา

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนดังนี้

๑. พิธีสารฉบับที่ ๓ เพื่อแก้ไขสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑.๑ ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนที่กรุงมะนิลา ครั้งที่ ๔๐ วันที่

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ในช่วงที่ฟิลิปปินส์เป็นประธานอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดทำพิธีสาร

นรณ.	๕
เข้า	๑ พ.ค. ๕๒ 10.35
ออก	๑ พ.ค. ๕๒ 15.2๐

ฉบับที่ ๓ แก่ขสนธิสัญญาฯ เพื่อให้องค์การที่มีใช้รัฐ เช่น สหภาพยุโรป สามารถภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ ได้ ทั้งนี้ พิธีสารฯ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากภาคีปัจจุบัน ๒๕ ประเทศ ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ รวมถึงประเทศไทย และออสเตรเลีย บังคลาเทศ จีน สาธารณรัฐเกาหลี ฝรั่งเศส อินเดีย ญี่ปุ่น มองโกเลีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี รัสเซีย ศรีลังกา และติมอร์เลสเต

๑.๒. สาระสำคัญของร่างพิธีสารฯ ร่างพิธีสารฯ มีเนื้อหาเพื่อแก้ไขสนธิสัญญาฯ ให้เปิดให้องค์การระดับภูมิภาคที่มีสมาชิกที่เป็นรัฐอธิปไตยเท่านั้น ดังเช่น สหภาพยุโรป สามารถภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ ได้ หากได้รับความเห็นชอบจากรัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๑๐ ประเทศ และให้ใช้กลไกการระงับข้อพิพาทของสนธิสัญญาฯ กับภาคีนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ โดยไม่จำกัดว่าภาคีนั้นจะต้องเป็นรัฐ

ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๒ และ ๓

๒. การภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ โดยสหภาพยุโรป ตุรกี และสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบัน มีสหภาพยุโรป สาธารณรัฐตุรกี และสหรัฐอเมริกา แสดงเจตจำนงค์ที่จะภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ โดยรัฐนอกภูมิภาคสามารถดำเนินการได้ตามสนธิสัญญาฯ เมื่อรัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๑๐ ประเทศ ซึ่งเป็นรัฐสมาชิกอาเซียนให้ความเห็นชอบ โดยประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในรัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะต้องลงนามสาธยายจำนวนภาคีรวมกับรัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่น ๙ ประเทศ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๔ - ๖

๓. ข้อพิจารณา

๓.๑ ประเทศไทยและอาเซียนมีท่าทีสนับสนุนการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ โฟตรและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๑๙ โดยรัฐนอกภูมิภาคมาโดยตลอด ดังเห็นได้จากจำนวนภาคีที่มาจากนอกภูมิภาค ๑๕ ประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ มีสถานะเป็นประเทศคู่เจรจาของอาเซียน และ/หรือ เป็นสมาชิกในการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum - ARF) ทั้งนี้ การภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ ของประเทศเหล่านี้เป็นการส่งสัญญาณอันเป็นมิตรในการเคารพในหลักการสำคัญของอาเซียนที่ระบุในกฎบัตรอาเซียนที่ผู้นำอาเซียนได้ลงนามเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้แก่ การเคารพเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บุรณภาพแห่งดินแดน และอัตลักษณ์ การไม่แทรกแซงกิจการภายใน ตลอดจนการระงับข้อพิพาทโดยสันติ ดังนั้น เมื่อคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดี ไทยจึงควรสนับสนุนการภาคยานุวัติสนธิสัญญาฯ โดยสหภาพยุโรป ตุรกี และสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ สำหรับสหภาพยุโรป จะสามารถกระทำได้ต่อเมื่อมีการจัดทำพิธีสารฉบับที่ ๓ ก่อน

๓.๒ แม้ว่าการหารือเกี่ยวกับพิธีสารฯ ได้ดำเนินการมาก่อนปี ๒๕๕๐ แต่การที่ภาคีสามารถเสร็จสิ้นการหารือได้ในช่วงที่ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียนถือว่าเป็นนิมิตรหมายที่ดีสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของประเทศไทย

ในการดำรงไว้ซึ่งความเป็นศูนย์รวมและบทบาทเชิงรุกของอาเซียนในฐานะพลังขับเคลื่อนหลักในความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับหุ้นส่วนนอกภูมิภาค เช่น สหภาพยุโรป ทั้งนี้ประเทศไทย ในฐานะเจ้าภาพจัดการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ครั้งที่ ๑๖ ซึ่งเป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เห็นว่าเป็นโอกาสอันเหมาะสมที่จะให้มีการลงนามพิธีสารฯ เนื่องจากมีภาคีสันติสัญญาฯ จะเดินทางมายังประเทศไทยเพื่อเข้าร่วมการประชุมเกือบทั้งหมด (ยกเว้นฝรั่งเศส ซึ่งสามารถเชิญเป็นการเฉพาะ)

๔. มาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๔.๑ ร่างพิธีสารฉบับที่ ๓ มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขสนธิสัญญาฯ โดยกำหนดเงื่อนไขในการภาคยานุวัติ และการระงับข้อพิพาทในระดับภูมิภาค ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า นัยของข้อบทเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทดังกล่าวอาจ “มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง” ตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๔.๒ สารขยายจำนวนภาคีสำหรับสหภาพยุโรป ตุรกี และสหรัฐอเมริกา เป็นการเห็นชอบร่วมกันของรัฐสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ เพื่อรับภาคีใหม่ในสนธิสัญญาฯ กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นว่าไม่น่าจะเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุนหรืองบประมาณของประเทศ อย่างมีนัยสำคัญ อันจะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน ตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๕. ในการนี้ กระทรวงการต่างประเทศเห็นควรนำเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

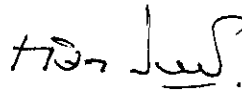
๕.๑ พิจารณาเห็นชอบร่างพิธีสารฉบับที่ ๓ เพื่อแก้ไขสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๑๙ และนำเสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พร้อมกับภาคีอีก ๒๔ ประเทศ ในช่วงการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ครั้งที่ ๑๖ ในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพ

๕.๒ พิจารณาเห็นชอบร่างสารขยายจำนวนภาคีในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำหรับสหภาพยุโรป สาธารณรัฐตุรกี และสหรัฐอเมริกา ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามร่วมกับภาคีซึ่งเป็นรัฐสมาชิกอาเซียน ๙ ประเทศในช่วงการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๔๒ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพ

๕.๓ โดยที่หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างพิธีสารฉบับที่ ๓ เพื่อแก้ไขสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๑๙ และร่างสารขยายจำนวนภาคีในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำหรับสหภาพยุโรป ตุรกี และสหรัฐอเมริกาที่ไม่ใช่สาระสำคัญ พิจารณามอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายกษิต ภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๑๔๕/ท.

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

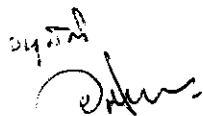
กต. แจ้งว่า ร่างพิธีสารฉบับที่ ๓ จะต้องเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบในสมัยประชุมนี้ เนื่องจากจะต้องมีการลงนามในวันที่ ๒๓ ก.ค. ๕๒ จึงขอให้ท่านนำเรื่องนี้เสนอ ครม. พิจารณา ในวันพุธที่ ๖ พ.ค. ๕๒ นี้ ทั้งนี้ สลค.ได้ขอให้ กท. และสมช. เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ ครม. ด้วยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในวันที่ ๖ พ.ค. ๕๒

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

๖ พ.ค. ๕๒

กรมอาเซียน

กองอาเซียน ๑

โทร. ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๔๔๔๔

โทรสาร ๐ ๐๒๖๔๓ ๕๒๒๖